

Arbeidsplan med tiltak 2019

På tur i
Midtre Hålogaland

Innhold

Innledning	3
Organisasjon	3
Visjon og hovedmål	4
Friluftsliv i et folkehelseperspektiv	5
Informasjon, kommunikasjon og markedsføring	6
Kompetanseutvikling	7
Infrastruktur, ferdselsårer	10
Administrasjon - drift	14
Viktige møter og arrangementer	15
Viktige datoer	15

Innledning

Samhandling med medlemskommunene

Arbeidsplan med tiltaksdel 2019 identifisere friluftsrådets innsatsområder. Året skal reflektere friluftsrådets og kommunenes (felles) prioriteringer for hva samarbeidet konkret skal handle om. For å oppnå best mulig resultat og gi valuta for medlemskap, er tiltakene forankret i Melding. St.18. Friluftsliv. «Naturen som kilde til helse og livskvalitet», fylkeskommunenes strategi og føringer samt medlemskommunenes handlingsplaner.

Friluftsliv har positiv effekt på mental og fysisk helse. Friluftsliv som metode å bedre folks helse er en rød tråd i alt friluftsrådet jobber med.

Reiseliv

Besøksforvaltning blir svært viktige verktøy for å sikre bærekraftig reiseliv i framtida. Her blir friluftsrådet en viktig aktør, se infrastruktur.

Økonomi

For samtlige prosjekter og drift søkes ekstern finansiering. Søknadsfrister for de fleste tilskuddsordninger er ved årsskifte samme år. Friluftsrådet og i noen grad. Medlemskommunenes medlemskontingent er bidrag til administrasjon og drift. Friluftsrådet kan være samarbeidspart i prosjekter hvor kommunen eller en institusjon/organisasjon står som prosjekteier.

Organisasjon

Styret

Leder: Guttorm Aasebøstøl, Tysfjord kommune. **Nestleder:** Anne Vestermo Nesje, Salangen kommune. **Styremedlemmer:** Maria Serafia Fjellstad, Gunnhild Andreassen, Bror Martin Hansen.

Varamedlemmer: Torbjørn Larsen 1. vara, Kristine Haugen 2. vara, Odd Arne Hansen 3. vara, Eidar Tøllefsen 4. vara, Olaf Brattland 5. vara, Anita Karlsen 6. vara, Heidi Olsborg 7. vara.

Ansatte

Daglig leder (100%) Anne-Margrethe Roll, Prosjektleder infrastruktur (25%) Ragnhild Sandøy, Engasjementstillinger, Prosjektarbeider Læring i friluft, Friluftsskoler, Integrering, Friskliv (100%) Torgeir Bremer, Prosjektarbeider/merkantil (50%) Thomas Johansen Breivik.

Administrativ samarbeidsgruppe

Gaute Skoglund, Ballangen kommune, Unn Kristin Laberg, Evenes kommune, Linda Klausen, Gratangen kommune, Eli-Jeanette Olsen, Harstad kommune, Ingvill Johansen, Ibestad kommune, Tor Anders Markussen, Kvæfjord kommune, Anne Strømmesen, Lavangen kommune, Randi Melgaard, Narvik kommune, Jorun Utne, Salangen kommune, Janne Johansen, Skånland kommune, Silje Elvenes Liseth, Tjeldsund kommune, Stig Eriksen, Tysfjord kommune.

Visjon og hovedmål

Visjon – Friluftsliv, en naturlig del av hverdagen for alle.

Virksomhetside – Friluftsrådet bistår medlemskommunene faglig og bidrar til fokus på friluftsliv som tiltak for folkehelse. Friluftsrådet ivaretar og styrker oppgavene for å sikre allmennhetenes friluftsliv i nært samarbeid og forståelse med medlemskommunene, frivillige organisasjoner og grunneiernes organisasjoner.

Omdømmeverdier

- Ubyråkratisk og resultatorientert - kort vei fra idé til handling
- Samarbeid og samhandling - utstrakt delingskultur
- Åpen og inkluderende, internt og eksternt - vi gjør andre gode
- Positivitet, trivsel og engasjement
- Kunnskapsbasert, natur- og miljøvennlig
- Viktig samfunnsaktør - innen friluftsliv, folkehelse og læring i friluft

Hovedmål

Midtre Hålogaland friluftsråd skal arbeide for at alle har mulighet til friluftsliv som trivsels-, helsefremmende og miljøvennlig aktivitet. Dette gjøres ved å støtte opp om arbeidet i kommunene og gjennom egne tiltak.

Friluftsliv i et folkehelseperspektiv

Hovedmål

Friluftsliv der folk bor og for alle.

Delmål

Arbeide for økt livskvalitet og bedre fysisk og mental helse gjennom deltakelse i friluftsliv og bidra til at friluftsliv blir en viktig del av folkehelsearbeidet i kommunene.

Lavterskelaktivitet tilpasset ulike årstider og ulike målgrupper

Tiltak

- Følge opp nettverksarbeid med kommunene (Frisklivssentral og folkehelsekoordinator)
- Følge opp samarbeidet med frivillighetsentraler og lag og foreninger
- Pådriver for turarrangement arrangeres i nærmiljøet
- Dagsaktiviteter - ukentlige turer i 52 uker (Turvenn)
- Aktivitetsdager for barn, unge og voksne
- Friluftslivets Uke og andre felles satsinger
- Arrangere ferdighetskurs

Viktig oppgave for kommunene

Legge informasjon ut på nett. Samarbeidspart for aktivitet.

Utstyrsbaser

Tiltak

- Videreutvikling av kommunale utstyrsbaser - sted for utlån, informasjon på nett
- Etablering av verktøybaser i Sør-Troms inngå avtale med løypelag, oppfølging
- Utarbeide utstyrsoversikt egen sentral og ute i kommunene, skole, bibliotek, frivillighetsentraler

Viktig oppgave for kommunene

Legge ut informasjon på kommunenes egne nettsider og facebooksider.

Informasjon, kommunikasjon og markedsføring

Delmål

Gjennom friluftsrådets kanaler for kommunikasjon formidle informasjon som er aktuell og relevant for våre arbeidsområder og samarbeidspartnere.

Nettsida

Tiltak

- Oppdatert nettside med aktuell og relevant informasjon

Viktige oppgaver for kommunene:

Behjelpelig med oppdatert informasjon. Lenke til friluftsrådets nettside.

Facebook

Tiltak

- Fortløpende oppdateringer og markedsføring av arrangementer og aktiviteter der friluftsrådet er medarrangør.
- Formidle aktuell og relevant informasjon
- Ta mot innspill og svare på henvendelser

Viktige oppgaver for kommunene

Kommunene har mulighet til å bidra ved å legge inn nyheter eller lenke opp til og dele fra siden.

Informasjonsmateriell

Tiltak

- Utarbeide informasjonsmateriell for å promotere friluftsrådet og aktivitetstilbud friluftsrådet har med kommuner og lag og foreninger.
- Bannere lånes ut til arrangement der friluftsrådet er samarbeidspart.

Naturloskalenderen

Tiltak

- Innhente informasjon om turarrangementer og koordinere arbeidet og utgivelse
- Oppfølging av arrangement og turer, her også Ordførers tur

Viktig oppgaver for kommunene

Bidra til markedsføring.

Kompetanseutvikling

Kurs

Delmål

«Klart det går»-kurs. Arrangere kurs for fagansatte som arbeider i institusjoner (boliger og skoler) om «Hva kan vi finne på å gjøre ute.» 5-6 timers motivasjons- og informasjonskurs for ansatte og brukere.

«Skilting og merking» Fylkeskommunene krever at de som mottar tilskudd til skilting av løyper må ta kurset før oppstart og tilskudd utbetales.

Tiltak

- Klart det går
- Kurs i skilting og skjøtsel av stier og løyper
- Temakurs. aktivitetsfremmende. Trygg ferdsel ved og på vann, snøhule, fluekasting

Viktig oppgave for kommunene

Gi i god tid tilbakemelding på behov og være en samarbeidspart ved gjennomføring.

Friluftsskoler

Hovedmål

Gi barn og ungdom en positiv introduksjon til friluftslivet, gjennom et lystbetont ferietilbud i nærmiljøet.

Delmål

Gi barn og ungdom sjansen til å prøve friluftaktiviteter i sitt nærmiljø, spise god mat og bli kjent med nye venner.

Tiltak

- Samarbeid med kommunene, lag og foreninger og instruktører i planlegging og markedsføring av friluftsskoletilbud
- Arrangere instruktørsamling for nye instruktører - grunnleggende opplæring
- I samarbeid med medlemskommunene, lag og foreninger og eksterne instruktører arrangere friluftsskoler i hver kommune til alle årstider (i skoleferier).

Viktig oppgave for kommunene

Sammen med friluftsrådet avklare tidspunkt, rekruttere ledere og finne høvelig arrangementssted Bidra til å bekjentgjøre i egen kommune.

Læring i friluft

Hovedmål

Bidra til mer og bedre uteaktivitet i barnehagene og på skolene.

Delmål

Gi faglig påfyll og praktisk opplæring i friluftaktiviteter relatert til kompetansemål i læreplan for ulike fag og rammeplan for barnehage.

Tiltak

- Arbeide for at så mange skoler som mulig slutter seg til nettverket Læring i friluft
- Arrangere workshop for rektorer på grunnskolene Tema: Forankring
- Arrangere nettverkssamling for lærere i grunnskole Tema: Realfag - Havet
- Arrangere lokale fagkurs for lærere i grunnskolen. Tema: Realfag
- Arrangere nettverkssamling/inspirasjonskurs for ansatte i barnehage og SFO. Tema: Utelek
- Bistå med å registrere utendørs læringssteder (Stedsbasert læring) i Nasjonal database

Viktig oppgave for kommunene

Oppfordre skoler og barnehager som ønsker fokus på uteaktivitet til å bli del av nettverk for læring i friluft. Et forum for faglig påfyll, inspirasjon, diskusjon og erfaringsutveksling.

Integrering

Hovedmål

Gi tilflyttere med innvandrerbakgrunn tilknytning gjennom friluftsliv - en viktig arena i nærmiljøet.

Delmål

Introdusere tilflyttere med innvandrerbakgrunn til ulike friluftaktiviteter i nærmiljøet. Enkle aktiviteter med lite krav til utstyr og forberedelser.

Tiltak

- Gjennomføre friluftaktiviteter for målgruppen i samarbeid med lag og foreninger og kommuner
- Samarbeid med lag og foreninger og kommunalt tjenesteapparat for å invitere med målgruppen

Viktig oppgave for kommunene

Bidra til at lokale tilbud blir kjent for målgruppen og blir brukt som tiltak for integrering.

Infrastruktur, ferdselsårer

Sti- og løypesatsinga

For at turstier og løyper skal være tilgjengelige, kreves det at de har gode adkomster, at de er skilta og tilrettelagt med rasteplasser, klopper og andre enkle tiltak. Infrastruktur for friluftsliv er satsingsområde.

Hovedmål

Sti- og løypenett som sikrer allmennheten gode muligheter til å ferdes i naturen. Folk flest skal kunne bevege seg utenom gatenettet og asfaltert veg der de bor, uten å måtte reise og med enkelt utstyr.

Delmål

Bistå kommunene i arbeide for en god og allsidig infrastruktur for nærfriluftsliv og utfart med lett tilgjengelige ferdselsårer.

Friluftslivets ferdselsårer

I bærekraftig besøksforvaltning og arealplanlegging er det behov for gode kartdata om infrastruktur som friluftslivsområder og ferdselsårer. Miljødirektoratet starter i 2019 et 5-årig prosjekt med formål å fremme kartfesting, planlegging og tilrettelegging av sammenhengende nettverk av ferdselsårer, der et av hovedmålene

er kartlegging av ferdselsårer og annen infrastruktur for friluftsliv, og ferdselsårer nært byer og tettsteder er prioritert.

Tiltak

- Utlyse stilling prosjektleder med kartfaglig kompetanse, 3-årig engasjement
- Fagseminar for fagpersoner i kommuner og ressurspersoner med innlagt Workshop, for Sør-Troms
- Etablere nettverksgrupper i kommunene
- Kartlegge ferdselsårer - registrere i nasjonal database
- Forberede ferdselsåreplan - temaplan for turruter og turveier/ ferdselsårer
- Forstudie besøksforvaltning

Viktige oppgaver for kommunene

- prioritere kartlegging og temaplan ferdselsårer i kommunenes planstrategi
- utpeke kartfaglig koordinator/kontaktperson

Stikonferansen - Stien i sentrum

Arbeidet med å kartfeste, sikre og stelle en robust infrastruktur for allmennhetens friluftsliv, krever ressurser og kompetanse. Dette er samfunnsoppgaver som ikke kan ivaretas av frivillige alene. Hensynet til slitasje og sikkerhet må også ivaretas. Friluftsrådet har arrangert kurs i skilting og skjøtsel av stier, men slike korte kurs er selvsagt ikke tilstrekkelig. Erfaringsvis har kurs og arrangementer i Sør-Norge liten deltagelse fra nord. Friluftsrådets stikonferanse som var planlagt arrangert i 2018, ble utsatt pga. kapasitetsmangel.

Delmål

- Bygge opp kompetanse, øke forståelse og handlingskompetanse
- Bidra til å forankre og organisere oppgaver med infrastruktur for friluftsliv

Tiltak

- Forberede en regional stikonferanse i 2020 for kommunene ved ledelse og fagansvarlige, løypelag grunneierlag, friluftsråd og destinasjonsselskap.

Viktige oppgaver for kommunene

Være medarrangør av stikonferansen.

Skilting og merking av stier og løyper

Merking og skilting kom i gang ved at Gjen-sidigestiftelsen og fylkeskommunenes Tur-skiltprosjekt som ble forlenga ut 2018. Fra 2018 er det åpnet for å søke om tilskudd fra Spillemidlene.

Delmål

- bistå kommunene og lag og foreninger med råd og hjelp
- sikre at man tar i bruk samiske stedsnavn, både i skilt og informasjonstavler, der dette er aktuelt.

Tiltak

- Veiledning i å utarbeide skiltplaner og skilt-manus
- Behjelpelig med inngåelse av grunneier-avtaler
- Rådgivning design og innhold informasjonstavler
- Avklaring med Statens vegvesen om monter-ing av informasjonstavler på offentlig p-plasser Avklaring med Statens vegvesen om veivisning langs offentlig vei til tilrettelagte friluftsområder

Viktige oppgaver for kommunene

Sikre aktuelle P-plasser og adkomster for friluftslivets ferdselsårer i reguleringsplaner og kommuneplanens arealdel.

Raste- og møteplasser i nærturområder og utfartsområder (Friluftspor-ter)

Delmål

Alle innbyggere skal ha trygge, attraktive og helsefremmende bo- og nærmiljø.

Tiltak

- I samarbeid med kommunene utarbeide kommunevis oversikt over aktuelle møteplasser.
- Forvaltningsløsning. Kategorier, registrering av raste og møteplasser, nærmiljøanlegg, referanse-områder og områder for stedsbasert læring, utfartsområder - stier, badeplasser
- Søke tilskudd for registrering av friluftslivsområder som er tilrettelagt for friluftsliv med UU
- Søke tilskudd for etablering av møte-/rasteplasser i medlemskommunene
- Gapahuk Ankenes

Viktige oppgaver for kommunene

Medlemskommuner melder inn til friluftsrådet hvilke områder de ønsker tilrettelagt med rasteplassbord og benker evt toaletter.

Servicebygg, sikringsbuer og toalettanlegg i utfartsområder

Tiltak

- Sikrings- og varmebu, Kobbvikhøgda, Kjøpsvik
- Gapahuk, Laupstad, Andørja
- Sikrings- og varmebu, Auksjonshøgda, Maridalen
- Kartlegge behovet for toalettanlegg

Viktige oppgaver for kommunene

Medlemskommuner melder inn oversikt på hva som finnes og hva man ser som behovet.

Sikring av friluftslivsområder for allmennhetens friluftsliv

Statlig sikring av områder er viktig. Det er svært få slike sikrede områder i regionen. Dette etter-
slepet krever arbeid fra administrasjonen i kommunene og friluftsrådet, og vil gå på bekostning
av andre oppgaver.

Delmål

- prioritere sikringsarbeid i nært samarbeid med kommunene som er interessert.

Tiltak

- Bistå Tysfjord kommune med sikring av arealer langs Hestneselva i Kjøpsvik som friluftslivs-
område.
- Delta i arbeidet ved utarbeidelse av forvaltningsplaner for sikrede friluftsområder

Viktige oppgaver for kommunene

Medlemskommuner melder inn til friluftsrådet viktige friluftsområder som ønskes statlig sikret.

Administrasjon - drift

Oppgaver

- Drift av friluftsrådet, styre, årsmøte, personal
- Rådgivning/konsulent/veiledning friluftslivsfaglige-spørsmål innen anlegg, drift, aktivitet osv
fra kommuner, lag og foreninger og andre
- Utlyse prosjektstilling; kartfaglig veileder, 3-årig engasjement
- Utlyse prosjektstilling; skolefagligfaglig rådgiver, friluftsliv 3-årig engasjement
- Følger opp samarbeidet med den enkelte kommuneadministrasjon, arbeidsmøter
- Følge opp samarbeidet med lag og foreninger
- Følge opp de enkelte prosjekt
- Utarbeide søknader om finansiering. Rapportere om prosjektstatus for innvilgede prosjekter
- Økonomi Regnskap og Budsjett oppfølging
- Uforutsette prosjekter meldt fra lag/org og kommuner
- Media /presse

Viktige møter og arrangementer

Hva	Når/antall
Styremøter	2019-3
Arbeidsmøter	styresak /1
Styreledersamling/FL	feb
Stikonferanse	mars
Lærende nettverkssamling skole/barnehage Oslo	april/ okt
Årsmøte x 2 (MHF 14.05 og FL 28.05)	mai
Møte med fylkesråden i Troms	mai
Seminar Friluftsskole	mai
Friluftskonferanse 2019	mai
Friluftslivets uke	sept
Folkehelseuke	sept
Ansattesamling/FL	sept
Møte med NFK	nov
Friluftsskole erfaringsamling	nov
Møte med TFK feb april	juni
Annet	

Aktiviteter/utvalg/råd utenom prosjekter:

- Referansegruppe for Nordland fylkeskommune folkehelseplan
- Referansegruppe for Troms fylkeskommunes "Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk"
- Referansegruppe for kommunal plan for Fysisk aktivitet og friluftsliv
- Arbeidsgruppe folkehelse med alle medlemskommuner i friluftsrådet
- Arbeidsgruppe Folkehelsealliansen i Nordland
- Referansegruppe tilflytterteam i Narvikregion

Viktige datoer

Hva	Når/antall
Styremøter	Styresak/3
Arbeidsmøter kommuneadm	Styresak /2
Styreledersamling/FL	Feb
Lærende nettverkssamling skole/bhage	april/ okt
Folkehelseuke	april
Årsmøte	mai
Friluftskonferanse 2019	juni
Friluftslivets uke	sept
Ansattesamling/FL	sept
Møte med NFK	nov
Møte med TFK	feb/mai
Annet	

Prosjektene har latt seg gjennomføre med økonomisk tilskudd fra:
Medlemskommunene, Miljødirektoratet, Nordland fylkeskommune, Troms Fylkeskommune,
Gjensidigestiftelsen, Sparebankstiftelsen og Sildvikmidler.
Hjertelig takk.

Postadresse:	Besøksadresse:
Midtre Hålogaland friluftsråd	Midtre Hålogaland friluftsråd
c/o Narvik kommune	Kongens gate 45
8512 Narvik	8502 Narvik

Fakturaadresse:
Midtre Hålogaland friluftsråd c/o Narvik kommune
Fakturamottak, Postboks 8993,
7439 Trondheim
Bankkonto: 6370.05.09046
Organisasjonsnr.: 959469059

E-post: anne-margrethe.roll@narvik.kommune.no • Tlf.: 76 91 22 60 • Mobil: 90 54 96 76